

BOLDVA ÉS VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET
3794 Boldva, Mátyás király út 76.

BOLDVA ÉS VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET
NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA

2013. év

A Boldva és Vidéke Takarékszövetkezet (továbbiakban: Takarékszövetkezet) ezúton tesz eleget a Hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 137/A. §-ában, valamint a hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről szóló 234/2007 (IX.4.) Korm. rendeletben megfogalmazott kötelezettségének.

A Takarékszövetkezet a kockázati profiljára vonatkozóan a továbbiakban a nyilvánosságra hozatalról szóló saját Szabályzata, illetve a hatályos jogszabályok, azaz a Hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) 56. cikke és az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU Rendeletének (CRR) nyolcadik része alapján fogja nyilvánosságra hozni jelentését.

A nyilvánosságra hozatal nem tartalmazza a Takarékszövetkezet által, az 1996.évi CXII. törvény 137/A § 3.) bekezdés a) pontja alapján a nem lényeges és a védett vagy bizalmas információt; illetve a 137/A. § 4.) bekezdésének b), c) pontja alapján védettnek és bizalmasnak minősített információkat, mert ezen információk nyilvánosságra hozatala a Takarékszövetkezet verseny pozícióját ronthatja.

A fentiek értelmében a Boldva és Vidéke Takarékszövetkezet nyilvánosságra hozatala:

- kockázatkezelési elvekre, módszerekre,
- a szavatoló tőkével kapcsolatos információkra,
- a hitelintézet tőkemegfelelésével kapcsolatos információkra,
- a kockázatkezelésre választott módszernek a törvényben meghatározott elemeire terjed ki.

A nyilvánosságra hozatali követelmény biztosítja, hogy a Takarékszövetkezet megfelelő tájékoztatást nyújt ügyfelei, leendő ügyfelei, a piac többi szereplője és a hatóságok számára kockázatkezelési stratégiájáról és biztosítja működésének átláthatóságát. A közzétett adatok a 2013. december 31-i állapotot tükrözik és az éves auditált jelentésen alapulnak, melyet a Takarékszövetkezet Közgyűlése 2014. május 21.-én hagyott jóvá.

Kockázatkezelési elvek, módszerek

234/2007. (IX. 4.) Korm. rendelet 3. §

A kockázatok kezelésével a Takarékszövetkezet korlátozza a tőkéjére és eredményére nézve kedvezőtlen események hatását, a kockázati stratégia kialakításával és rendszeres felülvizsgálatával pedig meghatározza a kockázatkezelés szervezeti kereteit, elveit és módszereit, valamint a tevékenysége során vállalható kockázatok méreteit.

Takarékszövetkezet a kockázatkezelési tevékenységét a jogszabályi követelményeknek és a felügyeleti elvárásoknak a figyelembevételével kidolgozott belső szabályozás szerint végzi.

Kockázatkezelési elvek, módszerek:

- Biztonságos működés elve
- Összeférhetetlenség elve
- Együttműködés elve
- Lényeges kockázatok kezelésének elve
- Költség-haszon elve
- Hasonlóakhoz történő viszonyítás elve
- Tiltott tevékenységek elve

Takarékszövetkezetünk olyan kockázatokat vállal, amelyeknél kellő szaktudással és technikai feltételekkel rendelkezik a kockázat megítélésére, mérésére és nyomon követésére. Az új termékek, szolgáltatások bevezetése előtt minden lényeges kockázati típus vonatkozásában felméri a termék (szolgáltatás) kockázatait.

Takarékszövetkezetünk nem vállal olyan kockázatot, amelynél valószínűsíthető, hogy a tőkemegfelelési mutató a kockázati étvágnál meghatározott minimális szint alá csökken.

A kockázatok kezelésére szolgáló folyamatok

A kockázati stratégia

A kockázati stratégia a belső tőkeellátottság biztosítására irányul, az üzleti stratégiával összhangban bemutatja a Takarékszövetkezet kockázatokkal kapcsolatos általános irányvonalát. A Takarékszövetkezet kockázati stratégiája az alábbi témakörökre terjed ki:

- Kockázatvállalási politika
- Kockázati étvág, kockázatvállalási hajlandóság

- Kockázati szerkezet
- Kockázatkezelés szervezete

A kockázati stratégiát a *kockázatkezelő* készíti el, és az Igazgatóság hagyja jóvá. A kockázati stratégiában foglaltak évente egyszer felülvizsgálatra kerülnek.

Kockázatvállalási politika

A kockázatvállalási politika összefoglalja a Takarékszövetkezet vezetése által elfogadott kockázatvállalási és kockázatkezelési elveket, és tartalmazza mindazokat a szabályokat, kockázatkezelési célokat, amelyek egységes alkalmazását a vezetés az egész intézményen belül elvárja.

A Takarékszövetkezet mindenkor úgy alakítja kockázatvállalását, kockázatkezelési és a belső tőkemegfelelés értékelési folyamatát, hogy az ne veszélyeztesse a Takarékszövetkezet biztonságos működését. A Takarékszövetkezet által meghatározott belső tőkeszükségletnek mindig megfelelő tőketöbbletet kell biztosítania a szabályozás által meghatározott minimális tőkekövetelmény felett.

A kockázatkezelési módszerek és folyamatok kialakításánál a Takarékszövetkezet alkalmazza az intézményvédelmi rendszer központi szervei által rendelkezésre bocsátott szabályzatokat, együttműködik az intézményvédelmi rendszerrel a kockázatkezelési módszerek fejlesztésében, a kockázatok alakulásának figyelésében és a minimális tőkekövetelmény mértékének, valamint a belső tőkeszükséglet nagysága meghatározásának kialakításában, a belső tőkeszükséglet megfelelőségének ellenőrzésében. A Takarékszövetkezet a kockázatokat a belső szabályokban meghatározott keretek között és mértékig vállalja. A kockázatok behatárolása érdekében a Takarékszövetkezet által meghatározott limitek betartása minden érintett számára kötelező.

A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázat esetében gondoskodik az alábbi fő funkciók ellátásáról:

- a. Kockázati kitettségek és a kitettségeket mérséklő tételek azonosítása, számbavétele, nyilvántartása
- b. Kockázatok mérési módszereinek meghatározása, kockázatok számszerűsítése
- c. Kockázatok kezelése, ideértve a kockázatvállalásra vonatkozó döntéseket, a kockázatvállalás mértékének a korlátozását, a kockázatok csökkentését

- d. Kockázatok alakulásának figyelése
- e. Kockázatokra vonatkozó belső és külső jelentések

Általános kockázatkezelési célok

A Takarékszövetkezet, mint kis intézmény a belső tőke megfelelés értékelési folyamatában a tőkeszükségletet a legegyszerűbb módszerekkel határozza meg. Kockázatkezelési és kockázati kontroll folyamatait, rendszereit a takarékszövetkezet olyan irányban törekszik fejleszteni, hogy azok felépítése, alapelvei ne ütközzenek a fejlettebb módszerekkel szemben támasztott szabályozási követelményeknek. A Takarékszövetkezet elsősorban olyan kockázatokat vállal, amelyeknél helyismerete, az ügyfélhez való közelsége és/vagy a sztenderdizált termékkínálat előnyt jelentenek a kockázatok megítélésénél.

A Takarékszövetkezet lényeges kockázatainak alakulását folyamatosan figyeli, folyamatosan gyűjti és elemzi az egyes kockázati típusok mértékének jelzésére vonatkozó adatokat, és a limittel kezelt kockázatok esetében 80%-os, illetve 90%-os limitterhelésnél jelzést küld a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott személyeknek és/vagy szervezeti egységeknek, üzleti területeknek, annak érdekében, hogy biztosítsák a limitek betartását.

A Takarékszövetkezet a lényeges kockázatainak vonatkozóan negyedévente jelentést készít az Igazgatóság és a Felügyelő Bizottság számára. A Takarékszövetkezet az Igazgatóságnak és a Felügyelő Bizottságnak szóló kockázati jelentéseit úgy alakítja ki, hogy azok tartalmazzák a Felügyelet számára küldött kockázati jelentések fő adatait, tükrözzék a felügyeleti adatszolgáltatás struktúráját.

- A szervezet kockázat-tudatosságának erősítése
- A Tagintézmény törekszik a kockázati árazás kialakítására és alkalmazására
- A Tagintézmény törekszik a hozam-vezérelt kockázati politika működtetésére

Kockázati étvág, kockázatvállalási hajlandóság

A Takarékszövetkezet kockázati étvága, kockázatvállalási hajlandósága azt mutatja, hogy a Takarékszövetkezet milyen kockázatokat milyen mértékben vállal, mely kockázatokat tart elfogadhatónak és melyeket nem és milyen módon ellenőrzi és jelenti a kockázatokat.

Annak érdekében, hogy a Takarékszövetkezet kockázati étvágya a Takarékszövetkezet által meghatározott kockázati szintek között maradjon, a számszerűsíthető kockázatok esetében limitek kerülnek meghatározásra. A kockázatvállalási hajlandóságot a Takarékszövetkezet öt évre, a kockázati stratégia időhorizontjára határozza meg, rendszeresen, évente felülvizsgálja. A kockázati étvágyat a Takarékszövetkezet Igazgatósága állapítja meg, figyelembe véve a takarékszövetkezet célkitűzéseit.

Kockázati szerkezet

A kockázati szerkezetben kerül bemutatásra az, hogy a korábbi állapotokhoz képest milyen változások figyelhetők meg a kockázati profilban, és ezt hogyan kezeli a Takarékszövetkezet, belsőleg azonosíthatók-e újabb kockázattípusok, s szükséges-e utánuk pótlólagos tőke képzése.

A kockázati szerkezetet az egyes kockázati típusok vonatkozásában a szabályozási minimális tőkekövetelmény nagyságával jellemezzük. A szabályozási tőkekövetelmény méréséhez alkalmazott módszerek:

- Hitelezési kockázat – sztenderd módszer
- Hitelkockázat mérséklés – pénzügyi biztosítékoknál: egyszerű módszer, garanciák, készfizető kezessége esetében sztenderd módszer
- Partnerkockázati kitettségek: eredeti kockázat módszere (vagy piaci árazás módszere)
- Devizaárfolyam kockázat – sztenderd módszer
- Működési kockázat – alapmutató módszer

Kockázatkezelés szervezete

A Takarékszövetkezet kockázatkezelési rendszerét úgy alakítja ki, hogy biztosítsa a kockázatkezelési elvek és célkitűzések megvalósítását. A takarékszövetkezet 1 fő főállású, a törvényi előírásoknak megfelelő képzettséggel rendelkező dolgozót alkalmaz a kockázatokkal kapcsolatos feladatok ellátására. A kockázatkezelő tevékenysége minden egyéb területtől független, felügyeletét közvetlenül az elnök-ügyvezető látja el. Beszámolási kötelezettséggel tartozik munkájáról és a kockázatok alakulásáról az Igazgatóságnak. A Takarékszövetkezet kockázati típusokra vonatkozó információk összefogásáért és a tőketervezésért a kockázatkezelő a felelős.

Kockáztmérési és jelentési rendszerek alkalmazási köre

A szabályozói és a belső tőkeMegfeleléséről, a releváns kockázatok alakulásáról legalább negyedévente készül jelentés az Igazgatóságnak és a Felügyelő Bizottságnak. Az Ügyvezetés a kockázatok és a tőkeMegfelelés alakulását havonta nyomon követi.

A limittel kezelt kockázatok esetében 80%-os, illetve 90%-os limitterhelésnél azonnali jelzéseküldés történik a döntéshozók felé. A kockázatkezelő a belső kockázati jelentések útján tájékoztatja a vezetést és a testületeket a kockázatok alakulásáról.

Javadalmazási politika

234/2007. (IX. 4.) Korm. rendelet 3/A. §

A Takarékszövetkezet tisztségviselői, vezetői, munkavállalói részére javadalmazási irányelvek meghatározása. A javadalmazási politikának összhangban kell állnia a takarékszövetkezet üzleti stratégiájával, célkitűzéseivel. A javadalmazási politika elveiben, a hosszú távú érdekeknek kell érvényesülni. A javadalmazási politika nem ösztönözhet túlzott kockázatvállalásra. A Takarékszövetkezet alapvető célja, hogy dolgozóit ösztönözze a teljesítmény növelésére, és ez által a nyereséges gazdálkodás biztosítására. A Takarékszövetkezet minden munkavállalójától elvárja az eredményekért érzett felelősséget. A javadalmazási politika alkalmazása során az arányosság elvének érvényesülnie kell.

A javadalmazási politika tárgyi hatálya kiterjed:

- a vezetők és a tisztségviselők javadalmazási elveinek szabályozására,
- az érintett személyi kör teljesítményjavadalmazása elveinek szabályozására, valamint
- a vezetők munkaviszonyának megszüntetése esetén járó juttatásokra.

A javadalmazási politika személyi hatálya kiterjed:

1. *Általános személyi hatálya*

A Javadalmazási Politika a Takarékszövetkezet minden munkaviszonyban álló munkavállalójára kiterjed.

2. *Kiemelt személyi kör (speciális személyi hatály)*

A Javadalmazási Politika az általános személyi hatályként meghatározott általános személyi körön belül egy ennél szűkebb személyi körre az általános szabályokon túl speciális szabályokat is meghatároz.

A javadalmazást az alapbér, a béren kívüli juttatások, és a teljesítményfüggő prémium összessége adja. A teljesítményjavadalmazás kifizetésére nem kerülhet sor, amennyiben a Takarékszövetkezet a tőkére vonatkozó szabályoknak nem, vagy a kifizetés nyomán nem felelne meg. A teljesítményjavadalmazással érintett munkavállalók esetében – minden év december 30. napjáig prémiumelőleg fizethető, amennyiben az éves célkitűzések időarányosan teljesültek és a Takarékszövetkezet eredménye, tőkekövetelményeknek való megfelelése azt lehetővé teszi. A prémiumelőleg mértéke az adott munkavállalót megillető prémium maximum 50 %-a lehet.

A prémiumelőleg kifizetéséről – a Felügyelő Bizottság javaslata alapján – az Igazgatóság dönt.

Prudenciális szabályok alkalmazása

234/2007. (IX. 4.) Korm. rendelet 4. §

A számviteli konszolidáció és az összevont alapú felügyelet tőkekövetelményének számítását meghatározó szabályok nem vonatkoznak Takarékszövetkezetünkre.

Szavatoló tőkével kapcsolatos információk

234/2007. (IX. 4.) Korm. rendelet 5. §

A Takarékszövetkezet 2013. december 31-i szavatoló tőkéje az auditált adatok alapján a következőképpen alakult:

Adatok ezer Ft-ban

Alapvető tőke	549 017
Járulékos tőke	118 476
Alapvető tőke pozitív elemei	
Alapvető tőkeelemként elismert tőkeelemek	193 053
befizetett jegyzett tőke	193 053
visszavásárolt saját részvények névértéke	0
tőketartalék	0
Alapvető tőkeként elismert tartalékok	358 172
Általános tartalék	63 768
Eredménytartalék	283 592
Könyvvizsgáló által hitelesített mérleg szerinti eredmény	10 812
Alapvető tőke negatív elemei	
Egyéb levonások az alapvető tőkéből	-2 208
Járulékos tőke pozitív elemei	
Értékelési tartalékok	118 476
Járulékos tőke negatív elemi	
Levonások az alapvető tőkéből és járulékos tőkéből	0
Kockázatok fedezésére figyelembe vehető, levonások utáni összes alapvető és járulékos tőke	667 493

A Boldva és Vidéke Takarékszövetkezet a végzett tevékenységek kockázatának fedezetét mindenkor biztosító, megfelelő nagyságú szavatoló tőkével rendelkezik.

A tőke megfeleléssel kapcsolatos információk

234/2007. (IX. 4.) Korm. rendelet 6. §, 7. §

A belső tőke megfelelés értékelési folyamatának elvei és stratégiája

A tőke megfelelés követelményrendszerét szabályozó hazai jogszabályok, jogszabály módosítások előírják, hogy a Takarékszövetkezetnek a tőke megfelelés megfelelőségére belső értékelési folyamattal kell rendelkezni. A **tőke megfelelés** a rendelkezésre álló tőke és a kockázatok fedezéséhez szükséges tőke különbsége.

Belső tőke megfelelés értékelés folyamat mindazon takarékszövetkezeti folyamatokat magában foglalja, amelyekkel a Takarékszövetkezet Vezető Testületei biztosítják, hogy

- a Takarékszövetkezet az összes lényeges kockázatot megfelelően azonosítsa, mérje, összesítse és figyelje (monitorozza);
- a Takarékszövetkezet meghatározza a kockázatok fedezéséhez szükséges belső tőke nagyságát, és folyamatosan biztosítsa, hogy a lényeges kockázatok fedezéséhez megfelelő, a belső szabályok szerint meghatározott tőkefedezet álljon rendelkezésre;
- hatékony kockázatkezelési rendszert működtessen, és azt folyamatosan fejlessze.

A Takarékszövetkezet az arányosság elvének alkalmazása szempontjából kis intézménynek minősíti magát, mert

- nem végez bonyolult tevékenységet, termékei és szolgáltatásai a betétgyűjtési, hitelezési és pénzforgalmi szolgáltatásokhoz kapcsolódnak, származtatott ügyleteket csak fedezeti céllal alkalmaz
- termékeit és szolgáltatásait alapvetően Magyarországon nyújtja, nem végez jelentős határon átnyúló szolgáltatást
- viszonylag kis piaci részesedéssel rendelkezik,
- a hitelezési, partner-, különböző típusú piaci és működési kockázatok minimális tőkekövetelményének számításához nem alkalmaz a Felügyelet által jóváhagyott, a vonatkozó külön kormányrendeletekben meghatározott fejlett módszereket.

A Takarékszövetkezet belső tőkeértékelési folyamata az alábbi elemekből áll:

1. Kockázati stratégia meghatározása
2. Lényeges kockázatok meghatározása, a kockázatok mérése, kezelése, figyelése, a kapcsolódó tőkeszükséglet meghatározása és az ezekkel kapcsolatos jelentések

3. Tőketervezés - a minimális szabályozási tőkekövetelmény meghatározása, a lényeges kockázatok belső tőkeszükségletének összegzése és összehasonlítása a minimális tőkekövetelménnyel, a tőkepuffer mértékének a meghatározása és összehasonlítása a takarékszövetkezet rendelkezésére álló tőkével.

A Takarékszövetkezet lényegesnek minősít minden olyan kockázati típust, amelyre az alábbi feltételek valamelyike teljesül:

- a.) a szabályozás szerint a Takarékszövetkezetnek a kockázat fedezetére a minimális tőkekövetelmény számításánál szavatoló tőkével kell rendelkeznie;
- b.) amelyből származó potenciális veszteség mértéke – Takarékszövetkezet vezetőségének szubjektív értékelése szerint - egy év alatt meghaladhatja a szavatoló tőke 10%-át,
- c.) a Felügyelet a kisintézmények szempontjából általában lényegesnek tartja

A belső tőkeszámítás folyamata a következő:

A belső tőkeszámítás során a következő kockázattípusokra meghatározzuk a minimális tőkeszükséglet nagyságát:

- Hitelezési kockázat
- Piaci-devizaárfolyam kockázat
- Piaci-kereskedési könyvi kockázat
- Működési kockázat

A Takarékszövetkezet a számszerűsített belső tőkeszükségleten felül minimálisan tartandó stressz-puffert határoz meg az alábbi kockázatokra stressz tesztek segítségével:

- Hitelkockázat
- Koncentrációs kockázat
- Devizaárfolyam kockázat
- Kamatkockázat
- Likviditási kockázat
- Működési kockázat

A Felügyelet felülvizsgálati elvárásaira való felkészülés érdekében a Takarékszövetkezet évente egyszer – az éves üzleti terv és tőketervezés keretében – kockázati önértékelést végez, melynek alapján meghatározza a következő évre vonatkozó tőkepuffer értékét. A tőkeszükséglet összegzése az „építő-kocka elv” alapján, összeadással történik. A Takarékszövetkezet a stressz alatti tőkeszükségletet két forgatókönyvvel számítja, az egyik

enyhe, a másik erős stressz hatásokat feltételez. A két forgatókönyv számítási elvei azonosak, eltérés csak a feltételezett stressz hatások mértékében van. Az egyes kockázati típusok stressz alatti tőkeszükségletét a Takarékszövetkezet külön-külön határozza meg, majd a teljes tőkeszükségletet az egyes kockázati típusok közötti feltételezett korrelációs mátrix alkalmazásával számítja ki.

Kockázati kategóriák tőkekövetelménye kitettségi osztályonként

Adatok ezer Ft-ban

Kitettségi osztályok sztenderd módszer szerint	Tőkekövetelmény
CAB 2111101 Központi kormányok és központi bankok	0
CAB 2111102 Regionális kormányok, vagy helyi önkormányzatok	544
CAB 2111106 Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	0
CAB 2111107 Vállalkozások	32 951
CAB 2111108 Lakosság	48 053
CAB 2111109 Ingatlannal fedezett követelések	55 654
CAB 2111110 Késedelmes tételek	51 858
CAB 2111115 Egyéb tételek	43 703
CAB 21111 SA módszer tőkekövetelménye kitettség osztály szerint	232 763

Hitelezési és felhígulási kockázat

Késedelemnek és a hitelminőség-romlásnak a belső szabályzatában való megközelítése

Késedelmes tétel kitettségi osztályba sorolandó az ügylet, amennyiben az ügyfélnek a Takarékszövetkezettel szembeni kilencven napon vagy három hónapon keresztül folyamatosan fennálló olyan késedelmes fizetési kötelezettsége minősül lényegesnek, amelynek összege meghaladja

- lakossággal szembeni kitettség esetén
 - a késedelembe esés időpontjában érvényes legkisebb összegű havi minimálbért, vagy
 - az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát vagy az egy havi törlesztő részletet, és
- az előző pontban meghatározott kitettségi osztályba tartozó kitettségen kívül bármely más kitettségi osztályba tartozó kitettség esetén
 - a kettőszázötvenezer forintot, vagy
 - az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát.

1.) A kilencven napot meghaladóan, lényeges törlesztési késedelembe esett tételre az alábbiakban foglaltak kivétellel a kitettségnek az (egyedileg) elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék figyelembe vételével számított összegéhez a következő kockázati súlyokat kell alkalmazni.

- 150%-ot, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke kevesebb, mint a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéke - elismert hitelkockázati fedezettel - nem biztosított részének 20%-a,
- 100%-ot, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéke - elismert hitelkockázati fedezettel - nem biztosított részének 20%-a.

2.) A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett, lakóingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett eredetileg 35%-os kockázati súlyozású kitettségnek az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értékével csökkentett részéhez

- 50%-os kockázati súly alkalmazható, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értékének 20%-a,
- egyébként 100%-os kockázati súlyt kell rendelni.

3.) A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett, és lakóingatlanok nem minősülő ingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett, eredetileg 50%-os kockázati súlyozású kitettségnek az elszámolt értékvesztéssel és céltartalékkal csökkentett értékéhez 100%-os kockázati súlyt kell rendelni.

4.) A késedelmes tétel fedezettel ellátott részének meghatározása esetében elismert hitelezési kockázat-mérséklő tétel vehető figyelembe.

5.) Ha a késedelmes tétel nem elismert, de a Felügyelet által a hitelkockázat-mérséklésre vonatkozóan meghatározottak szerint megfelelőnek tekintett, hitelkockázat-mérséklő tétellel teljesen fedezett, valamint az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább az értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéknek a 15%-a, akkor 100%-os kockázati súlyt kell alkalmazni.

Az értékvesztések elszámolása és visszairása, a céltartalékok képzése és felhasználása meghatározására szolgáló megközelítések és módszerek

A Takarékszövetkezet az értékvesztés és céltartalék-képzés szempontrendszerét a törvényi előírások alapján alakította ki. A szövetkezet havonta minősíti a kintlévőségeket, befektetéseket és a mérlegen kívüli kötelezettségeket. Minősítés elvégzésekor az ügyfelekkel szembeni követelések, a befektetések, valamint a függő és jövőbeni kötelezettségek teljes összegét minősíteni kell, amellyel kapcsolatban veszteség keletkezésének kockázata fennáll. Ennek megfelelően minősítésre kerül a tőkekövetelés, a kamat és kamatjellegű követelés, és a kapcsolódó díj követelések.

Az eszközminősítési kategóriákba sorolás - a tétel jellegétől függően - a következő szempontok együttes mérlegelése alapján történik, az eszközminősítés számviteli követelményei szerint.

A Takarékszövetkezet eszközeit 2013.12.31-én a 2/2013 számú igazgatósági határozattal elfogadott új Monitoring-, Eszközértékelési-, Értékvesztés-elszámolási-, és Céltartalék képzési Szabályzatban foglaltak szerint minősítette.

Az ügyletminősítés értékelés elvégzésének fő szabályai

A Takarékszövetkezet a tétel jellegétől függően az eszközeit az alábbi két értékelés valamelyike alapján sorolja csoportokba

- egyedi értékelés
- csoportos egyszerűsített értékelés

Egyedi értékelés:

2013. 12.31-én a kockázati stratégiában rögzített összeghatár 6,7 M Ft volt.

- Egyedi teljes körű minősítés (a szav. tőke 1 % összeghatár felett – kivéve a nevesített lakossági kintlévőségek)
- Egyedi (nem teljes körű szempontrendszeren alapuló) egyszerűsített minősítés (a szav.tőke 1% összeghatárt elérő és az alatti kintlévőségek

Csoportos egyszerűsített minősítés (a szavatoló tőke 1 % összeghatárt elérő és az alatti kintlévőségek

A minősítési kötelezettség alá tartozó kintlévőségek, befektetések és mérlegen kívüli tételek esetén értékvesztést kell elszámolni.

Kockázati céltartalékot kell képezni a mérlegen kívüli tételek közé tartozó

- függő kötelezettségek, és
- a biztos (jövőbeni) kötelezettségek után, az egyéb ráfordításokkal szemben.

Teljes szempontú egyedi minősítési eljárással minősített eszközöknél minősítési kategóriánként az egyedileg elszámolt értékvesztést, a céltartalékot úgy kell meghatározni, hogy az egyedileg elszámolt értékvesztés, illetve megképzett kockázati céltartalék halmozott állományának a tétel bekerülési értékéhez (illetve törlesztésekkel csökkentett bekerülési értékéhez), a mérlegen kívüli kötelezettség nyilvántartási értékéhez viszonyított aránya a minősítés szerinti besorolással meghatározott következő súlysávokon belül kell, hogy legyen:

Minősítési kategória	Értékvesztés százaléka
Problémamentes	0%
Külön figyelendő	1-10%
Átlag alatti	11-30%
Kétes	31-70%
Rossz	71-100%

Az egyszerűsített egyedi eljárással minősített kintlévőségek esetében a Takarékszövetkezet az értékvesztés elszámolását, illetve a képzendő céltartalék meghatározását az alábbi – az egyes minősítési kategóriákhoz tételesen hozzárendelt – százalékos mutatók szerint, a bruttó könyv szerinti érték alapján végzi. Az értékvesztés elszámolásának alapját a tőkekövetelés képzi.

Minősítési kategória	Értékvesztés százaléka
Problémamentes	0%
Külön figyelendő	3%
Átlag alatti	20%
Kétes	45%
Rossz	100%

A számviteli beszámítások utáni kitettség értékek hitelezési kockázat-mérséklés figyelembevétele előtti összege és a kitettség értékek átlagos értéke kitettségi osztályonkénti bontásban

Adatok ezer Ft-ban

	Kitettség értéke	Darab (db)	Átlag
Központi kormánnyal és központi bankkal szembeni kitettség	955 946	38	25 156
Regionális kormánnyal és helyi önkormányzattal szembeni kitettség	35 739	3	11 913
Hitelintézetekkel szembeni kitettség	1 361 643	1	1 361 643
Vállalkozással szembeni kitettség	562 944	71	7 929
Lakossággal szembeni kitettség	925 030	2729	339
Ingatlannal fedezett kitettség	1 852 911	322	5 754
Késedelmes tétel	536 655	486	1 104
Egyéb tétel kitettsége	937 192	13	10 084

A kitettségek földrajzi - legalább országonkénti - megoszlása kitettsége osztályonként

A Takarékszövetkezet nem végez határon átnyúló tevékenységet.

A kitettségek ügyfélkategória szerinti megoszlása kitettségi osztályonként

Adatok ezer Ft-ban

	„A” kategória	„B” kategória	„C” kategória	„D” kategória	„E” kategória	Összesen
Központi kormányok és központi bankok	955 946	0	0	0	0	955 946
Regionális kormányok és helyi önkormányzatok	0	30 000	5 739	0	0	35 739
Hitelintézetek	1 361 643	0	0	0	0	1 361 643
Vállalkozások	214 389	77 770	180 884	67 901	22 000	562 944
Lakosság	819 067	93 764	9 537	2 008	654	925 030
Ingatlannal fedezett kitettségek	995 413	554 295	176 821	120 962	5 420	1 852 911
Késedelmes tételek	151 657	193 743	12 239	109 188	69 828	536 655
Egyéb tételek	936 089	1 103	0	0	0	937 192

A kitettségek hátralévő futamidő szerinti csoportosítása

kitettségi osztályonként

Adatok ezer Ft-ban

	Lejárt	Éven belüli	1-5 évig	5 éven túli	Lejárat nélkül	Összesen
Közp. korm és közp. bankok	0	955 946	0	0	0	955 946
Regionális korm., vagy helyi önk.	0	5 739	30 000	0	0	35 739
Hitelint. és befektetési váll.	0	1 359 333	2 310	0	0	1 361 643
Vállalkozások	17	408 586	41 042	113 299	0	562 944
Lakosság	1 580	690 426	191 750	41 274	0	925 030
Ingatlannal fedezett kitettség	4 830	303 002	275 965	1 269 114	0	1 852 911
Késedelmes tételek	129 344	14 933	107 169	285 209	0	536 655
Egyéb tételek (saját eszközök, egyéb)	0	1 103	0	130 000	806 089	937 192

Késedelmes tételek és hitelminőség-romlást szenvedett kitettségek

ügyfélkategória szerinti megoszlása

Adatok ezer Ft-ban, illetve %-ban

Ügyfél kategória	Összeg	Megoszlás
A	269 645	26,1
B	288 820	28,0
C	228 639	22,2
D	174 425	16,9
E	69 828	6,8
Összesen	1 031 357	100,0

Az elszámolt és visszaírt értékvesztést, illetve képzett és felhasznált céltartalékot, külön feltüntetve az adott évben elszámolt, illetve képzett összeget

Adatok ezer Ft-ban

Ügyfélkategória	Nyitó állomány	Év.képzés minősítés miatt	Visszaírás adott év ráford. Csökk.minősítés miatt	Visszaírás adott év bev. Növ. Eszk. Érték miatt	Záró állomány
Nem pénzügyi vállalkozás	111 198	55 244	21 025	46 015	99 402
Jogi szem. váll.	88 853	42 585	10 054	28 381	93 003
Nem jogi szem.váll	22 345	12 659	10 971	17 634	6 399
Háztartások	218 929	162 295	96 539	139 462	145 223
Egyéni váll.	38 339	6 284	5 272	3 842	35 509
Lakosság	180 590	156 011	91 267	135 620	109 714
Egyéb	0	37	23	0	14
Pénzügyi váll.	0	0	0	0	0
ÖSSZESEN	330 127	217 576	117 587	185 477	244 639

Adatok ezer Ft-ban

	Nyitó egyenleg	CT Képzés	Felhasználás értékvesztéshez	Felszabadítás min.jav. Miatt	Záró egyenleg
Függő és jövőbeni kötelezettségekre képzett céltartalék	3 790	1 830	765	0	4 855

A hitelminőség-romlást szenvedett és késedelmes kitétségeket – az elszámolt értékvesztéssel, illetve képzett céltartalékkal csökkentve – földrajzi- legalább országonkénti- megoszlás szerinti bontásban

A Takarékszövetkezet nem végez határon átnyúló tevékenységet.

A hitelminőség-romlást szenvedett kitétségek elszámolt értékvesztése, képzett céltartaléka

Adatok ezer Ft-ban

Nyitó		Képzés		Visszaírás		Záró	
Értékvesztés	Céltartalék	Értékvesztés	Céltartalék	Értékvesztés	Céltartalék	Értékvesztés	Céltartalék
179 460	3 790	125 229	1 093	-60 110	-28	244 639	4 855

Sztenderd módszer

234/2007. (IX. 4.) Korm. rendelet 8. §

A Takarékszövetkezetek a Felügyelet által elfogadott hitelminősítő szervezeteket fogadták el. A Takarékszövetkezet a hitelezési kockázat tőkekövetelményét a ***sztenderd módszer szerint***, a hitelezési kockázat-mérséklés hatásának számítását a sztenderd módszer szerint, illetve a pénzügyi biztosítékok ***egyszerű módszere*** szerint számítja ki.

A sztenderd módszer alkalmazásánál a kockázattal súlyozott kitettség érték meghatározásához a Takarékszövetkezet minden kitettséget a meghatározott kitettségi osztályok valamelyikébe sorol be.

A kitettségek besorolásánál a Takarékszövetkezet figyelembe veszi a Hkr-ben foglaltakat, a Felügyeletnek szolgáltatandó adatokra vonatkozó PM rendelet előírásait, a Felügyeletnek az adatszolgáltatással kapcsolatosan nyilvánosságra hozott útmutatásait, állásfoglalásait és egyéb iránymutatásait. A központi kormánynak és a központi banknak van elismert külső hitelminősítő szervezet általi hitelminősítése. Az alábbi külső hitelminősítő szervezetek minősítéseit vesszük figyelembe:

- Fitch Ratings Ltd. (Fitch),
- Moody's Investors Service (Moody's),
- Standard and Poor's (S&P),

A külső hitelminősítő szervezetek hitelminősítésének alkalmazását, a hitelminősítések kockázati súlyoknak való megfeleltetését a hatályos rendelkezések, ill. vonatkozó belső szabályzatunk alapján végezzük.

A hitelintézettel vagy befektetési vállalkozással szembeni kitettségénél a központi kormányzati minősítésen alapuló módszert alkalmazzuk, ahol az alkalmazandó kockázati súly függ, a székhelye szerinti központi kormány hitelminősítési besorolásától.

Vállalkozással szembeni kitettségeink nem rendelkeznek elismert külső hitelminősítő szervezet hitelminősítésével.

Kereskedési könyvön kívüli értékpapírok hitelminősítése:

- forintban denominált magyar állampapírok, jegybanki papírok: központi kormánnyal, központi bankkal szembeni kitettséghez rendelő kockázati súly, 0%
- fedezett kötvény: központi kormánnyal, központi bankkal azonos kockázati súlyozású, általa garantált kitettség,

- hitelintézeti kötvény, részvény: hitelintézettel szembeni kitettségnél a központi kormányzati minősítésen alapuló módszert alkalmazzuk,
- egyéb tartós befektetések, részvények: vállalkozással szembeni kitettségek.

Hitelezési kockázat-mérséklés

234/2007. (IX. 4.) Korm. rendelet 12. §

A mérlegen belüli és kívüli nettósításra alkalmazott szabályzatok főbb elveit és pontjait, valamint azt, hogy ezen fedezetet milyen mértékig veszi igénybe.

A tőkekövetelmény mérséklésénél a Takarékszövetkezet nem számol a nettósításból adódó hatásokkal.

A biztosítékok értékelésére és kezelésére szolgáló szabályzatok főbb elvei és pontjai

A fedezet a szerződést biztosító olyan kötelezettség, amely arra szolgál, hogy a szerződés kötelezettjének nem teljesítése, vagy nem szerződésszerű teljesítése esetén abból a jogosult kielégítést nyerjen. Fedezetül kizárólag olyan biztosíték fogadható el, amely forgalomképes, pénzben meghatározható értékkel bír.

A fedezetekre vonatkozó részletes szabályokat a Fedezetértékelési Szabályzatban rögzítettük, melynek hatálya mindazokra az ügyfelekre és aktív ügyletekre vonatkozik, akikkel szemben és amelyekre kockázatot vállal Takarékszövetkezetünk.

Főbb biztosítékok:

Dologi biztosítékok:

- Óvadék, zálogjog (ingó, ingatlan, kézizálog)

Személyi biztosítékok:

- Garancia
- készfizető kezesség
- Adós, adóstárs jövedelme

A biztosítékok elfogadásának szempontjai

Hitel/ pénz és tőkepiaci ügyletek fedezete céljából csak olyan - az ügyfél, vagy annak javára harmadik személy által - felajánlott biztosíték fogadható el, amely(nek)''

- fizikai megléte (hozzáférhetősége, tárolási helye, stb.), jogi státusza hitelt érdemlő dokumentumokkal alátámasztott és ellenőrizhető,
- biztosíték a biztosítéknyújtó személy tulajdonában van, vagy azzal szabadon rendelkezhet, valamint a biztosíték eredete, továbbá pertől, tehertől és igényektől mentessége igazolt,
- ténylegesen értékkel bír, vagy értéke megállapítható és bizonyítható,
- biztosíték mobilizálható, valós piaccal rendelkezik, értékesíthető vagy értékesítésének feltételei megteremthetők.

A felajánlott biztosítékok elfogadhatóságát még a befogadásuk előtt meg kell vizsgálni. A biztosítékok elfogadása során kiemelt figyelmet kell fordítani a fedezetek szabályzat szerinti elismerhetőségi feltételeinek biztosítására.

Értékképző tényezők figyelembe vétele

Az aktív ügyletek mögé állított biztosítékok értékének megállapításához mindazokat az értékképző tényezőket figyelembe kell venni, amelyek a szóban forgó ügylet futamideje alatt, a biztosítékként felajánlott fedezet jellege, mobilizálhatósága, valamint érvényesítésének kockázatai szempontjából befolyásolják a banki követelés megtérülését. A biztosíték jellegétől függően figyelembe veendő értékképző tényezők az alábbiak:

- Beépített ingatlanoknál: a fekvés, az építés éve és kivitelezés módja, a közművekkel való ellátottság, a használat és a hasznosíthatóság jellemzői (ipari-, irodai-, vagy lakáscélú), továbbá lakott ingatlanoknál a bérleti díjak tendenciái stb.;
- Gépeknél, berendezéseknél: funkciójuk/műszaki színvonaluk, az erkölcsi avulás tendenciái, egyedi céljellegük vagy sokoldalú felhasználhatóságuk stb.;
- Ingóságoknál (készleteknél): feldolgozottság, minőségi tanúsítvány, az érték-vesztés tényezői (figyelembe véve a tárolás, őrzés körülményeit), a szavatossági követelmények, kár esetére kötött biztosítás megléte stb.;

- Személyi biztosítékoknál: a biztosítéknyújtó vagyoni helyzete, megbízhatósága, üzleti hírneve stb.

A garanciát nyújtókat és kezességet vállalókat és azok hitelminősítési kategóriáját a Hkr. 108. § (1) bekezdése szerinti bontásban, valamint a hitelderivatíva partnerek hitelminősítési kategóriái

A garanciát nyújtók és kezességet vállalók és azok hitelminősítési kategóriái, valamint a hitelderivatíva partnerek hitelminősítési kategóriái.

Kezességet vállalók hitelminősítési kategóriája 2013. december 31-én					
Garanciát nyújtó megnevezése	Minősítési kategória				
	1	2	3	4	5
	(AAA-AA ⁻)	(A ⁺ -A ⁻)	(BBB ⁺ -BBB ⁻)	(BB ⁺ -BB ⁻)	(CCC ⁺ -CCC ⁻)
Központi kormány, központi bank				X	
Hitelintézet és befektetési vállalkozás				X	

Az állami garancia és a hitelgarancia által nyújtott kezességvállalás.

Hitelkockázat- mérséklés	Kitett. nettó értéke	Előre nem rendelkezésre bocsátott fedezetek		Előre rendelkezésre bocsátott fedezetek		CRM helyettesítő hatások a kitettségekre		Nettó kitettség CRM hatás figy. vételével
Kitettségi osztály		Garanciá k	Hitel der.	Pénzü. bizt.	Egyéb előre rend. bocs. Fed.	Kiáramló helyettesítő tételek	Beáramló helyettesítő tételek	
Közp. korm és közp. bankok	832 626						123 320	955 946
Regionális korm., vagy helyi önk.	35 739							35 739
Hitelint. és befektetési váll.	1 361 643							1 361 643
Vállalkozások	651 879	88 935				88 935		562 944
Lakosság	960 328	34 195		1103		35 298		925 030
Ingatlannal fedezett kitettség	1 853 101	190				190		1 852 911
Késedelmes tételek	536 655							536 655
Egyéb tételek	936 089						1 103	937 192
Összesen	7 168 060	123 320		1 103		124 423	124 423	7 168 060

Kereskedési könyv

234/2007. (IX. 4.) Korm. rendelet 13. §

A Takarékszövetkezet 2013. évben is kereskedési könyv vezetésére kötelezett. A Takarékszövetkezet a Takarékszövetkező Zrt.-nek portfóliókezelésre átadott értékpapírokat kereskedési célú pozícióként kereskedési könyvben tartja nyilván. A Takarékszövetkezet a kereskedési könyvi pozíciókat naponta értékeli. A Takarékszövetkezet a kereskedési könyvi pozíciók és kockázatvállalások tökekövetelményét és belső tőkeszükségletét azonos módon számítja.

A Kkr. 12. §. (2) értelmében az intézmény a kereskedési könyvben nyilvántartott pénzügyi eszközök tőkekövetelményét a Hkr.-ben meghatározottak szerint számíthatja ki, ha

- a) a kereskedési könyvben nyilvántartott pozíciói előjeltől független összértékének a teljes tevékenységében mért pozíciók előjeltől független összértékéhez mért aránya általában nem haladja meg az 5%-ot, és sohasem haladhatja meg a 6%-ot, valamint
- b) a kereskedési könyvben nyilvántartott pozícióinak előjeltől független összértéke általában nem haladja meg a tizenötmillió eurót vagy az annak megfelelő összeget, és sohasem haladhatja meg a húszmillió eurót vagy az annak megfelelő összeget.

2013.12.31.-én a Takarékszövetkezet kereskedési könyvi tőkekövetelménye 6 050 e Ft volt.

Kereskedési könyvben nem szereplő részvények, pozíciók

234/2007. (IX. 4.) Korm. rendelet 14. §

A Takarékszövetkezet mérlegében az alábbi befektetési célú részvények szerepelnek:

Adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	Mérleg szerinti érték
Takarékbank Zrt.	29 699
Garancia Zrt.	200
Banküzlet Zrt.	100
Tak-Invest Kft.	4 042

A Takarékszövetkezet üzleti kapcsolatban áll a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt.-vel, amely egyben a Takarékszövetkezet számlavezető bankja.

A részesedések után értékvesztés elszámolására nem volt szükség. 2013-ben nem történt részesedés értékesítés, így ebből származó bevétel sem keletkezett.

Kamat(láb)kockázat a piaci kockázat (kamat-, devizaárfolyam-, részvényárfolyam-kockázat) egy formája.

A kamatkockázat a piaci kamatláb változásának a Takarékszövetkezet pénzügyi helyzetére, kamateredményére gyakorolt lehetséges hatása. A kamatkockázat annak a jelenlegi, illetve jövőbeni kockázata, hogy a Takarékszövetkezet nyeresége csökken vagy teljes mértékben elvész a piaci kamatlábak, hozamok szintjének, arányainak változásából eredően.

A nem-kereskedési könyvi kamatkockázat mérése

A Takarékszövetkezet – a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság ajánlásával összhangban - sztenderd kamatláb sokkot feltételező számítást (stressz tesztet) végez minden olyan devizanemre, amelyekben denominált, a nem-kereskedési könyvben nyilvántartott eszközeinek, forrásainak és mérlegen kívüli ügyleteinek összege meghaladja a mérlegfőösszeg 5 %-át.

A Takarékszövetkezet a nem-kereskedési könyvi kamatkockázat mérését – a sztenderd kamatláb sokkokat feltételező - az ún. duration gap elemzés módszertanával végzi. A Takarékszövetkezet a duration gap módszer alapján banki könyvhöz (nem kereskedési könyv) tartozó instrumentumoknak nettó jelenérték változását méri. A mérés alapján kialakította a devizanemenként a portfólió nettó jelenérték változását mutató arányt, amely az adott devizanemhez tartozó súlyozott összeg és a szavatoló tőke aránya.

Nem kereskedési könyvi kamatkockázat stressz teszt 2013. évben

Időszak/ devizanem	Súlyozott összeg a szavatoló tőke arányában
2013. I. negyedév	0,60%
2013. II. negyedév	0,75%
2013. III. negyedév	1,22%
2013. IV. negyedév	2,50%

Értékpapírosítás

234/2007. (IX. 4.) Korm. rendelet 15/A. §

Értékpapírosításra a Takarékszövetkezet nem számol tőkekövetelményt.

Partnerkockázat-kezelés

234/2007. (IX. 4.) Korm. rendelet 15/B. §

A Takarékszövetkezetnek nincsenek származtatott ügyletei, ezért partnerkockázatra nem számol tőkekövetelményt.

Működési kockázat

234/2007. (IX. 4.) Korm. rendelet 16. §

A Takarékszövetkezet a működési kockázat tőkekövetelményét az alapmutató módszer szerint számolja. Az alapmutató módszere alapján, a működési kockázat tőkekövetelménye, a működési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló 200/2007. (VII.30.) Korm. rendeletben meghatározott irányadó mutató tizenöt százaléka. Az irányadó mutató és ennek megfelelően a működési kockázat tőkekövetelménye a könyvvizsgáló által hitelesített éves beszámoló részét képező eredménykimutatás alapján került meghatározásra.

Adatok ezer Ft-ban

Működési kockázat tőkekövetelmények meghatározása	Összeg
A tárgyévet megelőző 3. év bruttó jövedelme 2011.	389 276
A tárgyévet megelőző 2. év bruttó jövedelme 2012.	471 493
A tárgyévet megelőző 1. év bruttó jövedelme 2013.	316 756
Irányadó mutató (három év számtani átlaga)	392 508
Alapmutató módszer szerinti tőkekövetelmény	15%
Tőkekövetelmény	58 876

Boldva, 2014. május 26.

Tóth Bálintné

Elnök

Vékei Béláné

Ügyvezető